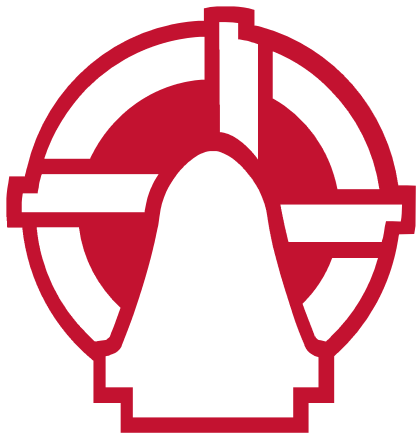

GRÆNSEFORENINGEN

for en åben danskhed

(/)

[OM OS \(/OM-OS\)](#)

[LOKALFORENINGER \(/LOKALFORENINGER\)](#)

[NYHEDER \(/NYHEDER\)](#)

[KONTAKT \(/KONTAKT\)](#)

[GRÆNSEFORENINGEN I 100 ÅR \(/VI-FYLDER-100-AAR\)](#)

[BLIV MEDLEM \(/BLIV-MEDLEM-AF-GRÆNSEFORENINGEN\)](#)

[Om grænselandet \(/om-graenselandet\)](#)

[Arrangementer \(/arrangementer\)](#)

[Undervisning \(/undervisning\)](#)

[Magasinet Grænsen \(/magasinet-graensen\)](#)

[Genforeningen 2020 \(/genforeningen-2020\)](#)

Søg

Du er her: [Magasinet Grænsen \(/magasinet-graensen\)](#)

[Magasinet Grænsen nr. 6, december 2021 \(/magasinet-graensen/magasinet-graensen-nr-6-december-2021\)](#)

“Jeg troede længe, jeg var den eneste, der var fascineret af grænser” (/magasinet-graensen-nr-6-december-2021/jeg-troede-laenge-jeg-var-den-eneste-der-var-fascineret-af)

Foto: Alexander Leicht Rygaard

“Jeg troede længe, jeg var den eneste, der var fascineret af grænser”

Magasinet Grænsen nr. 6, december 2021 (/magasinet-graensen/magasinet-graensen-nr-6-december-2021)

Af Alexander Leicht
Rygaard

International Border Research Group (IBRG) er en gruppe af mennesker fra flere lande, der er dybt optaget af landegrænser. Magasinet Grænsen var med, da gruppen besøgte den dansk-tyske grænse i anledning af grænsens 100-års jubilæum.

Lyt til artiklen: "Jeg troede længe, jeg var den eneste, der var fascineret af grænser"

Share

10:33

[Cookie policy](#)

"Hvad laver I her?"

Den unge politibetjent iført gul refleksvest har bevæget sig et par meter væk fra sin post ved den danske grænsekontrol ved E45/A7-motorvejen. Han kaster et blik på de otte personer i vejkanterne ved det, der tidligere var en afkørsel til en rasteplass, men som nu anvendes som tredje spor i den danske kontrol ved motorvejsgrænsen til Tyskland.

Hans Peter Nissen, en høj mand iført jeans, en stribet skjorte og briller, træder frem.

"Vi er en international organisation, der er ude for at kigge på grænser", siger han, mens bilkøen triller forbi i baggrunden, og den unge betjent ser lidt forundret ud.

Det er organisationen International Border Research Group (IBRG), der har eksisteret siden 2001, som Hans Peter Nissen taler om. En gruppe personer, der har som fællesnævner, at de alle er optaget af landegrænser og deres juridiske og kulturelle betydning. Magasinet Grænsens udsendte har fået lov til at tage med gruppen på tur til den dansk-tyske grænse i anledning af grænsens 100-års jubilæum i 2020.

Vilmkærgaard har tilhørt Henrik Hansens (tv.) familie siden 1875. Gården ligger i Danmark på grænsen til Tyskland, og det har givet udfordringer i årenes løb.

Foto: Alexander Leicht Rygaard

“Nå, men I skal vel også videre”, siger den unge grænsebetjent høfligt, men bestemt, da Hans Peter Nissen, der er IBRG’s logistiske overhoved og til daglig arbejder som logistikdirektør i JP/Politikens Hus, afslutter en talestrøm om den dansk-tyske grænses historie ved vejkannten.

“Jeg tror da også, at han lærte noget”, siger Hans Peter Nissen med et grin, da vi går tilbage mod vores egne biler, hvor to andre fra gruppen venter på os.

Hvor går grænsen?

Grænseturen, der oprindeligt skulle have været gennemført i genforeningsåret 2020, der også blev et år med corona, begynder en lørdag morgen, og der er allerede godt gang i køtrafikken mod nord.

“Ja, det er jo skiftedag i sommerhusene”, kommenterer Hans Peter Nissen og vender opmærksomheden mod sin mobiltelefon.

“Hvor langt er I?”, spørger han personen i den anden ende af telefonlinjen.

Før svaret når at blive videregivet, parkerer to biler i forlængelse af Hans Peter Nissens røde Volkswagen og ud træder seks mænd og en kvinde. Der bliver udvekslet kram og anekdoter i en hjertelig tone, som var det en familie, der genser hinanden efter lang tid.

*Norske Jan S. Krogh (tv.), der er formand for IRBG, viser vej til grænsesten nr. 67, der er Danmarks mest sydlige for enden af grusvejen Simondysvej i nærheden af Padborg.
Foto: Alexander Leicht Rygaard*

International Border Research Group (IBRG)

Jesper Nielsen introduceres af Hans Peter Nissen som en af gruppens "hardcore grænsenørder". Jesper Nielsen har blandt andet besøgt alle 280 grænsesten langs den dansk-tyske grænse, hvoraf flere er gemt i enten skov, krat eller under vand. Jesper Nielsen griner lidt af beskrivelsen og medgiver, at det nok er meget korrekt.

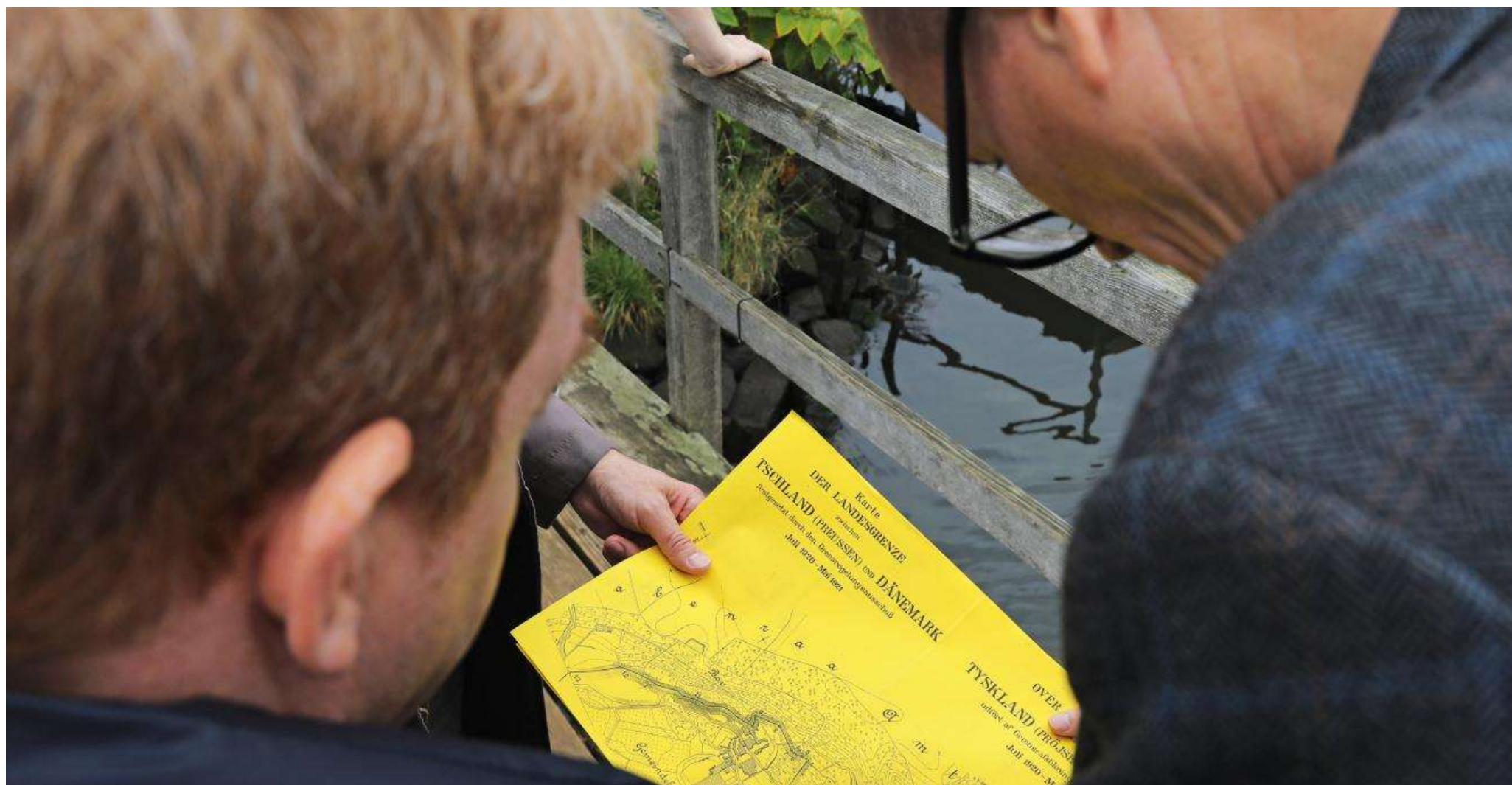
"Jeg har altid været nysgerrig på landegrænser, siden jeg som barn var på sommerferie med min far ned gennem Europa. Når vi krydsede en ny landegrænse, sagde han altid: "Så er vi i Tyskland", eller hvilket land, det nu var, med stor begejstring. Og det har bare sat sig fast", fortæller Jesper Nielsen, der er opvokset i Bjerringbro og til daglig er systemadministrator på Københavns Universitet.

Ved turens første stop på Alte Zollstraße ikke langt fra parkeringspladsen er Jesper Nielsen da også den første til at springe ind i plantebevoksningen for at lokalisere den nærmeste grænsesten og dermed den dansk-tyske grænses præcise skillelinje.

"Den er her!", råber han, hvorefter vi andre følger trop ind i buskadset og begynder at fotografere grænsestenen, der ligger gemt derinde.

Maildiskussioner og gode bekendtskaber

Turen fortsætter til den dansk-tyske grænses østligste punkt, Skomagerhus, hvorfra der er udsigt ud over Flensborg Fjord, og til Kobbermølle, hvor Christian 4.'s gule arbejderboliger præger området så meget, at man kortvarigt forledes til at tro, at man står ved Nyboder i København.

Gamle landkort er en fast del af turen, og ved hvert stop bliver det diskuteret, hvor grænsen egentligt går. Her er det Jesper Nielsen og norske Jan S. Krogh, der studerer grænsens forløb ved Skomagerhus.

Foto: Alexander Leicht Rygaard

I bilen på vej videre mod vest møder jeg turens to englændere, Barry Arnold fra London og Ann Kennard fra Bristol, begge akademikere, der blev en del af gruppen i "internettets tidlige dage", som de siger.

"Jeg kan ikke helt sætte ord på hvorfor, men jeg har altid været fascineret af landegrænser, og det har altid været en hobby for mig", fortæller Barry Arnold og fortsætter:

"I mange år troede jeg, at jeg var den eneste, der interesserede sig for landegrænser. Men i begyndelsen af 00'erne stødte jeg tilfældigt på et internetforum, og her lærte jeg nogle af de andre at kende. Det udviklede sig til lange maildiskussioner, og det her er min første tur til den dansk-tyske grænse", tilføjer han.

Ann Kennard nikker genkendende og fortæller, at hun mødte de andre i gruppen tilbage i 2002 på en tur rundt i Østeuropa, hvor hun deltog som eneste kvinde – uden at kende de andre på forhånd.

"Min mand var lidt skeptisk ved situationen, men det endte med at blive en fantastisk tur, og jeg har altid hygget mig meget i de andres selskab, når vi har været afsted", siger hun.

En ganske særlig slægtsgård

Næste stop er den danske slægtsgård Vilmkærgård lidt nord for den tyske by Ellund, der ligger som en dansk 'tap' ind i Tyskland, fordi grænsen slår et sving mod syd. Der er kun adgang til Vilmkærgård fra Tyskland, og det har sin forklaring:

I 1920 lykkedes det nogle dansksindede gårdejere at overbevise grænseafstikningskommissionen om, at grænsen blev trukket syd om Vilmkærgård og en anden gård, så gårdene kom til Danmark til trods for, at gårdene ligger ud til den tyske vej, Wilmkierweg. Som følge heraf anlagde man den danske Kristiansmindevej ned til den tyske Wilmkierweg, og gårdenes beboere og gæster fik traktatmæssig ret til at passere ind i Tyskland og hen til de to gårde.

Langs den dansk-tyske grænse markerer 280 grænsesten grænsens præcise forløb. Her er det grænsesten nr. 112, der står ved grænseovergangen ved Sofiedalvej ved Sofiedal.

Foto: Alexander Leicht Rygaard

Blot få minutter efter, at vi har parkeret bilerne i den tyske side af vejen og bevæget os over på dansk jord, kommer gårdejer Henrik Hansen ud for at hilse på iført termojakke og træsko. Hans Peter Nissen præsenterer os alle og spørger så lidt forsigtigt Henrik Hansen om, hvordan det er bo her.

“Ja, hvor skal jeg begynde”, siger Henrik Hansen og klør sig i skægget.

Den sønderjyske landmand, der hver dag er nødt til at krydse grænsen til Tyskland for at komme til Danmark, viser sig at have tid til en snak. Han fortæller om at skulle vise pas for at komme ind på sin egen grund, hvilket han principielt nægter, om at måtte leve med at have tre kilometer af det omdiskuterede vildsvinehegn stående på sin grund, og om hvordan dansk politi ved den coronaforårsagede grænselukning i marts 2020 lukkede ham ude af sit eget land ved at afspærre den nærmeste vej til Danmark med store sandsække. Undervejs bliver de pæne ord om de danske myndigheder færre og færre.

“Jeg har stadig ugentlige diskussioner med myndighederne i Danmark. De forstår simpelthen ikke den særlige situation, jeg lever i qua gårdens placering”, siger Henrik Hansen med frustration i stemmen.

Verdens mærkeligste grænse

Netop vildsvinehegnet, der blev opført i 2019, afslører løbende, hvor grænsen går. Som vi bevæger os videre vest på, bliver hegnet og dermed grænsen nemmere at finde, fordi landskabet ændrer karakter. Det bliver mere skovfattigt og fladt, markerne bliver større, og vegetationen mere ensformig. Vi er i marsklandet, og selv himlen virker større. Vi følger grænsen parallelt ad den tyske landevej Grenzstraße og gør holdt ved grænseovergangene Beierskrovej, hvor en lille bro går over grænseåen Gammelå, der strækker sig fra øst til vest, så langt øjet rækker, og Møllehusvej, hvor vi af en dansk politipatrulje bliver bedt om at vise pas.

Hans Peter Nissen (th.) er det logistiske overhoved for IRBG. Han har besøgt den dansk-tyske grænse i hvert fald 25 gange, siger han. Han bor i Lyngby nord for København, men hans bedsteforældre stammer fra Sønderjylland, og det har været med til at fostre en stor interesse for det dansk-tyske grænseland.

Foto: Alexander Leicht Rygaard

Dagen slutter i landsbyen Rudbøl, den vestligste grænseby, der ligger på diget mod Højer, anlagt i 1556. Grænsen går midt gennem byen, inden den laver et knæk og bevæger sig det sidste stykke ud til Vadehavet. Da trafikken tillader det, stiller vi os alle 10 midt på vejen med et ben på hver side af grænsen.

“Jeg har set, at den er blevet omtalt som verdens mærkeligste grænse, men det ved jeg nu ikke helt, om jeg er enig i, men det er da specielt. Tænk sig at bo i Danmark på den ene side af vejen, mens din genbo på den anden side bor i Tyskland og skal forholde sig til helt andre regler”, siger Jesper Nielsen.

Ved den nærliggende Rudbøl Sø er vandet helt roligt, mens solen sender sine sidste stråler, der giver genskin i vandet. Langs søbredden har en del mennesker sat sig i campingstole med store tæpper, vinglas og pindemadder. Det er den tid på året, hvor stærene samler sig i flok og danner spektakulære mønstre på aftenhimlen. De flyver rundt på himlen helt uden at bemærke de grænser, som vi andre er så optaget af.

Del siden

 (<http://www.facebook.com/sharer.php?>

[u=https://graenseforeningen.dk/magasinet-](https://graenseforeningen.dk/magasinet-graensen-nr-6-december-2021/jeg-troede-laenge-jeg-var-den-eneste-der-var-fascineret-af)

[graensen-nr-6-december-2021/jeg-troede-](https://graenseforeningen.dk/magasinet-graensen-nr-6-december-2021/jeg-troede-laenge-jeg-var-den-eneste-der-var-fascineret-af)

[laenge-jeg-var-den-eneste-der-var-](https://graenseforeningen.dk/magasinet-graensen-nr-6-december-2021/jeg-troede-laenge-jeg-var-den-eneste-der-var-fascineret-af)

[fascineret-af\)](https://graenseforeningen.dk/magasinet-graensen-nr-6-december-2021/jeg-troede-laenge-jeg-var-den-eneste-der-var-fascineret-af)

 (<https://twitter.com/intent/tweet?>

[text=https://graenseforeningen.dk/magasinet-](https://graenseforeningen.dk/magasinet-graensen-nr-6-december-2021/jeg-troede-laenge-jeg-var-den-eneste-der-var-fascineret-af)

graensen-nr-6-december-2021/jeg-troede-

laenge-jeg-var-den-eneste-der-var-fascineret-

af)

ANDRE ARTIKLER I MAGASINET

Bertel Haarder: "Det vigtigste i et grænseland er kulturen" (/magasinet-graensen-nr-6-december-2021/bertel-haarder-det-vigtigste-i-et-graenseland-er-kulturen)

Her er der blevet prædiket på dansk i næsten 500 år (/magasinet-graensen-nr-6-december-2021/her-er-der-blevet-praediket-paa-dansk-i-naesten-500-aar)

Se hele magasinet (/magasinet-graensen/magasinet-graensen-nr-6-december-2021)

International Border Research Group (IBRG)

International Border Research Group (IBRG) er en uafhængig organisation, der på verdensplan samler ca. 60-70 medlemmer, hvoraf 10 befinder sig i Danmark. Gruppen, der har eksisteret siden 2001, rejser rundt i verden og studerer landegrænser og grænselandskaber. Gruppen har bl.a. besøgt grænseområder i Nordkorea, Ghana og Europa, herunder på Balkan, i Andorra, Baltikum og Schweiz.

 LÆS MERE

Fortidens grænse blev gjort levende

Historien om 33 lærerstuderende i Jelling, der alle kom syd for grænsen, er historien om Jellings fortid som grænseby mellem det danske og t...

 Læs mere

(/magasinet-graensen-nr-5-oktober-2021/fortidens-graense-blev-gjort-levende)

Nyt højdepunkt i marsken

 Læs mere

(/magasinet-graensen-nr-5-oktober-2021/nyt-hoejdepunkt-i-marsken)

Danmark kunne have været en del af Sverige og Norge

Læs mere

(/magasinet-graensen-nr-5-oktober-2021/danmark-kunne-have-vaeret-en-del-af-sverige-og-norge)

Modtag magasinet Grænsen med posten

 Bliv medlem (/bliv-medlem-af-graenseforeningen)

Peder Skrams Gade 5, 2., 1054 København K

 info@graenseforeningen.dk (mailto:info@graenseforeningen.dk)

 +45 3311 3063

CVR: 55 74 41 14

Persondatapolitik (/graenseforeningens-
persondatapolitik)

Cookiedeklaration
(/cookiedeklaration)

Service for lokalforeninger (/service-
lokalforeninger)

Log ind (for
(/user/login) redaktører)